

A szegedi törvényszék hétfőn Budapesten megkezdte Mátyássyné családi perének tárgyalását

DELMAGYARORSZÁG
KEDD, 1941. JANUÁR 14.

5

Budapest, január 13. A szegedi törvényszék Bókay-tanácsa, amint ismeretes, Budapestre utazott, hogy a nagyszámú tanura való tekintettel, Budapesten kezdje meg Mátyássy Zoltánné nagyszabású családi perének tárgyalását. Hétfőn kezdte meg a tárgyalást a Bókay-tanács. A vádlottak padján ült Mátyássyné férje is, valamint Domány Gyula, Domány Gyuláné és Gondos Imre. A budapesti törvényszék egyik elsőemeleti nagy tárgyalótermében kezdődött a tárgyalás. Az ügyészség 80 rendbeli bűnselekménnyel vádolja Mátyássynét és társait. Mátyássyné évekként ezelőtt csak úgy menekült az igazságszolgáltatás elől, hogy hosszabb időt töltött a Schwarzer-intézetben, ahol beszámíthatatlannak nyilvánították. A szanatóriumban ismerkedett meg férjével.

A terjedelmes vádirat ismertetése után megkezdődött Mátyássyné kihallgatása. A vádlott rövid hajjal, macskabundában állott a bíróság elé. Azzal kezdte vallomását, hogy nem érzí magát bűnösnek, nem akart senkit megkárosítani, mert jelentéktelen magánjövédelmű volt, férjének pedig tekintélyes nyugdíja.

— De hiszen én egy hónap alatt 20.000 pengő értékű árút vásárolt össze — állapította meg Bókay elnök —, és minden árucikket ismét eladott.

Mátyássyné azzal válaszolt, hogy súlyos perbe köv eredett és a perköltségekre kellett a pénz. Az elnök megállapította, hogy Mátyássynét 1930-ban könnyelmű és pazarló életmódja miatt gondnokság alá helyezték. Mindig autóment az üzletek elé és fehérkesztyűs inas jelentette be érkezését. Mátyássyné ezután elmondta, hogyan vásárolt sok ezer pengő értékű ékszert, bundát, gépkocsit, pezsgőt és hogyan vett föl kisebb-nagyobb kölcsönöket. Állandóan azt hangoztatta, hogy jóhiszeműen járt el. Bókay elnök megállapította, hogy Mátyássynének több mint hetven bejelentett lakása volt az ország területén, egyikből a másikba költözött, míg végre Szegeden sikerült elfogni. Az első tárgyalási nap Mátyássyné kihallgatásával telt el, a szegedi törvényszék több napon keresztül tárgyalja Budapesten a nagyszabású családi ügyet.

A Bókay-tanács hétfőn délután folytatta Mátyássy Zoltánné kihallgatását, aki a vádirat további pontjaira nézve is tagadta bűnösségét. Az elnök háromnegyed 7 órakor a tárgyalás folytatását kedd reggelre halasztotta.

Fejlődésről számoltak be a Dugonics-Társaság évi közgyűlésén

Dr. Banner János egyetemi tanár lett a társaság új elnöke

(A Délmagyarország munkatársától) A Dugonics-Társaság vasárnap délelőtti fél 12 órakor tartotta évi rendes közgyűlését az Iparkamara kis tanácstermében. Dr. Tonelli Sándor alelnök meleg szavakkal köszöntötte a nagyszámú megjelent tagokat és fájdalmasan emlékezett meg azokról a veszteségekről, melyek a társaságot az utolsó fél évben érték. Sok régi tagjától kellett a társaságnak megválnia, köztük elnökétől, dr. Várady Imrétől, kit hivatása Kolozsvárra szólított.

Az elnöki megnyitó után dr. Diósi Géza kegyesrendi tanár, főtitkár olvasta fel titkári jelentését, amelyben részletes visszapillantást vetett a társaság elmúlt évi működésére. A közel félszázad (48 év) óta működő Társaság életére az elmúlt évben két nevezetes esemény hatott. Az egyik volt a nemzeti erőgyarapodás.

Buzdító és lökőerőt ad a Társaságnak az elmúlt évben nyert szellemi erőgyarapodás. Dugonics András születésének 200 éves fordulóján az egész magyar irodalom, de különösen Szeged és a Dugonics-Társaság derekasan áldozott a város nagyszerű szülőltje emlékének. Az a férfi, ki egész pályáját osztatlanul piarista rendjének és magyar hazájának szentelte — most 200 év múltán emlékével is felbuzdított sok író és irodalmi kört s ezek az írók és költők a nemzet tüzes ébresztője: tiszteletére tartott ünnepségeken, felolvasásokon, tanulmányokban és újságcikkekben megmutatták, hogy van szellemi erőforrás, amelyből lehet meríteni hazafiságot, buzgóságot, tetterekességet, lendületes élni akarást minden helyzetben és körülményben.

Majd a felolvasóülésekről szolt a titkári jelentés. Ezek közül kettőnek ünnepi jellege volt. Az április 21-én tartott felolvasóülésen a Társaság Mátyás király emlékének hódolt, október 20-án pedig Dugonics Andrásról nagy névadójáról emlékezett meg kegyelettel. A közönség érdeklődése állandóan nagy az egyes üléseken. A titkári jelentés elbucszuk dr. Várady Imre elnöktől, ki két esztendőig vezette a Dugonics-Társaságot, nehéz időkben és körülmények között. Nagy buzgalma és szeretetreméltósága, széleskörű irodalmi ismerete és művészeti tájékozottsága izlésének kényességével állított fel elsőrangú programot, melyet azonban az idő mostohasága miatt nem tudott megvalósítani.

A pénztárosi jelentés után, amelyet dr. Kovács József tanár terjesztett elő, titkos szavazással a Társaság tagjai egyhangúlag elnökké választották dr. Banner János egyetemi tanárt, aki megköszönve a bizalmat, kérte a tagok további segítségét.

Rendes tagsági helyre Eckerliték titkos szavazás

vazás útján: dr. Ábrahám Ambrus egyetemi tanár, dr. Bartucz Lajos egyetemi tanár, dr. Borbély István jezsuita házfőnök, dr. Kanyó Béla egyetemi tanár, dr. Kozáky István piarista egyetemi magántanár, dr. Krammer Jenő gimnáziumi tanár, aldobolyi Nagy Miklós női kereskedelmi isk. tanár, dr. Párducz Mihály egyetemi adjunktus, dr. Révai József piarista gimnáziumi tanár, dr. Somogyi József egyetemi ny. rendkívüli tanár, Vajtai István állami gimnáziumi tanár és Vinkler László festőművész. Tiszteleti tag lett dr. Várady Imre.

A tisztikar kibővítésekeppen új igazgatósági tagok lettek: dr. Sándor István, dr. Tetamanti Béla és Czögler Kálmán. Igazgatósági póttagok: Eckerdt Elek és dr. Greguss Pál. Ellenőr: dr. Firtás Oszkár. Számvizsgáló: dr. Eperjessy Kálmán.

Felolvasó ültés

A Dugonics-Társaság vasárnap délutáni ülését dr. Banner János professzor, a társaság új elnöke nyitotta meg. Megnyitójában megemlékezett Dugonics Andrásról, a kegyeslelkű áldozatról, fáradhatatlan tanárról és íróról, aki forradalmi cselekedetével először engedte be a népet a magyar irodalomba s akinek emlékét a kézen nem forgó regénynél, elfakult feliratoknál és néma szobornál sokkal élőbben és hűvebben hirdeti a közel félszázados, nagyszerű multra visszatekintő Dugonics-Társaság. Az elnök felszólítására az ülés szépségszámú közönsége egyperces, néma felállással tisztelettel Dugonics András szelleme előtt.

Dr. Banner János ezután megtartotta elnöki székfoglalóját. Rátért mindenekelőtt arra, hogy a Dugonics-Társaság az elmúlt 48 év alatt mindössze négyszer választott elnököt: először 1892-ben Lázár György polgármestert, másodszor 1917-ben Szalay Józsefet, a boldogemlékü literátus főkapitányt, majd 1938-ban dr. Várady Imre egyetemi tanárt, akinek Kolozsvárra történt eltávozásával ismét megüresedett az elnöki szék. Az új elnök megköszönte a Társaság iránta való bizalmát és megemlítette, hogy dr. Várady Imre az eltávozott elnök, a Dugonics-Társaság örökös tiszteletbeli tagja lett.

A társaság multjára, a gazdagság és a küzdelem korszakaira vetett az elnök ezután visszapillantást, majd hangoztatta, hogy a mostani küzdelem időkben is megállapíthatja, hogy a társaság közönsége állandóan szaporodik.

Az elnök, amikor programot adott, Móra Ferencet idézte, aki — mint a társaság egykori titkára — hangsúlyozta, hogy a Dugonics-Társaság

FERENCJÓZSEF KESERŰVIZ

nem akar irodalmi életben irányítóként szerepelni, csupán a közművelődést, a tudomány és irodalom terjesztését akarja szolgálni. Az elnök bejelentette, hogy a Dugonics András születésének bicentennáriuma alkalmából tervezett nagyszabású Dugonics-kiállítás nem marad el, hanem az egyetemi nyomda vándorkiállításával együtt fogják megrendezni. Ezzel kapcsolatosan modern katalógust adnak ki, amely Dugonics-emlékalbumként szerepel majd.

Miután a társaság erősen közelodik a félszázados jubileumhoz, ennek előkészületei is megkezdődtek. A centennárium emlékére Dugonics-emlékplakettet alapít a társaság s ez az emlékplakett illeti majd a vendégládákat, akik a felolvasóületeken szerepelnek. Banner János befejezőül kitejezte azon reményét, hogy Szeged polgármestere, társadalma egyaránt támogatni fogja a Dugonics-Társaság kulturafejlesztő munkáját a jövőben is.

A felolvasóülés első előadója dr. Bálint Sándor egyetemi magántanár volt, aki a szegedi tájszólásról és a szegedi nyelv szépségeiről tartott rendkívül értékes és lebilincselő előadást. Bevezetőben hangsúlyozta, hogy a magyar nyelv szépségét nem a köznap, vagy közhasználatu nyelv őrzi, hanem a népnyelv és a költők nyelve. Sajnos, a népnyelvet, a tájszólásokat az iskola, amely a nyelv szépségeinek, költőiségeinek megőrzésére volna hivatott, fosztja meg költőiségétől, zamatától s helyettesíti a mindennapi s teljesen leszűrtített köznyelv kifejezéseivel. Nyugaton számos példa van arra, hogy a tájszólásokat a tanítási rend védí és a tanítók kötelesek az illető vidék tájszólásán tanítani a népet.

Dr. Bálint Sándor eleven és mindvégig elbájoló közvetlenséggel felépített előadásában számos példát sorolt fel a szegedi tájszólás költőiségeinek, eredetiségének és szépségének bizonyítására. Beszélt a szó mágikus erejének hidelméről s arról a megragadó népszokásokról, hogy a szegediek nyelvi imádkozó szavát ünnepbe öltözteti, hogy méltóképpen jelenjék meg Isten előtt. Beszélt a szegedvidéki nyelvjárás utánzó hajlamáról és az »őzés« eredetéről, amely szerinte a kunok beolvasásának következménye. Kimutatta a szegedi tájszólásban a vidék történetét, a latin szavak előszeretettét, amely a vidék gazdag egyházi kultúráját bizonyítja. Példákat sorolt fel a vidék boszorkány-terminológiájából s a művészi és költői kifejezések egész sorát, a közmondások ízes, zamatos gyűjteményét mutatta be. Mindvégig nagy figyelemmel és élénk tetszéssel kísért előadását azzal fejezte be, hogy a magyarság legnagyobb kincsei közül való a népnyelv, amit művelnünk, megőriznünk és felkutatnunk elsőrendű kötelesség. Rajta keresztül őseink boldogabb világának gazdag öröksége szól hozzánk...

Dr. Banner János elnök meleg szavakkal köszöntötte meg a fiatal néprajzkutató nagyszerű előadását, majd dr. Sík Sándor professzor, a katolikus magyar líra egyik legkiválóbb képviselője mondott el néhány verset, legújabb költői munkásságának néhány kiemelkedő alkotását. Az »Újesztendői reménykedés« drámai vizualitása, lélekemelő hitének ereje hatalmas tetszéssel találkozott, majd »Óda a nyulról« című felejthetetlenül szép, allegorikus költeményét szavalta el, amely a Délmagyarország karácsonyi számában jelent meg. Lelkes sikert aratott a »Dalolj s ne félj« című költői hitvallás is, amelyet Reményik Sándor ötvenedik születésnapjára írt a költő. Űde bájjával, csörgedező, tiszta forráshangulatával nagy hatást váltott ki a »Láthatatlan őzikék« és a »Piros reggel« című költemény. A közönség percekig lelkesen ünnepelte a kiváló papköltőt.

Végül dr. Tonelli Sándor, a társaság alelnöke csevegett igen érdekesen kétéstendő előtti erdélyi emlékeiről, élményeiről. Az előadásnak őszinte sikere volt.

Tehertaxi Vállalat

Megbízható, gyors és olcsó
BÉRELJEN TEHERTAXIT. MINDENT
SZÁLLIT. Telefon: 24-54

Kovács József, Csöngrádi-sugárút 3.